Poštnina plačana v gotovini | Leto LXIII | V Ljubljani, v soboto, 10. avgusta 1935. | Štev. 182 a | Cena 1 Din

Naročnina mesečno 25 Din, za inozemstvo 40 Din — nedeljska izdaja celoletno 96 Din, za inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III

SLOVENEC

Ček. račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349 za inserate; Sarajevo štv. 7563, Zagreb štv. 39.011, Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitarjeva 6, telefon 2992

Telefoni uredništva: dnevna služba 2050 — nočna 2996, 2994 in 2050

Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

Naši rudarji in državne dobave

Kot konzument skoro 40 odst. naše premogovne produkcije posega država zelo odločujoče v razvoj naše rudarske industrije.

Državna železniška uprava omejuje zadnjih šest let z železno doslednostjo naročila pri rudnikih v Sloveniji. Pod raznimi motivacijami so se ta leta državna naročila v naših rudnikih stalno znižavala. Leta 1929-30 so znašala še 950.000 ton, leta 1934-5 pa le še 450.000 ton.

To se pravi, da so rudniki v Sloveniji radi tega znižanja naročil izgubili okrog 90 milijonov dinarjev na izkupilu. To, če računamo premog po sedanjih nizkih cenah in ne vpoštevamo, da so vsporedno z nižanjem dobavnih količin tudi cene premoga stalno padale. V resnici je izguba na izkupilu daleč presegla 100 milijonov. Kot posledica tegi je izgubilo doslej kruh nad 2500 rudarjev.

Rekel bi kdo, da je to pač posledica gospodarske krize in da mora železniška uprava štediti in zmanjševati naročila premoga. Skupna naročila železniške državne uprave so se res znižala za okrog 28 odst. Ako bi bili naši rudniki pre tem prizadeti v sorazmernem obsegu, potem bi morala naročila železniške uprave v naših rudnikih znašati, oziroma pasti samo na 680.000 ton. V tem primeru bi izgubilo eksistenco le 1.300 rudarjev, tako pa znaša njih število v času, ko praktično ni mogoče najti nikjer dela in ko se vračajo v naše rudarske revirje kot v svoje domovne občine še stotine rudarjev, ki so se iz njih že davno izselili, še nadaljnih 1200 rudarjev.

Po razdelilnem načrtu železniške uprave za leto 1935-36 pa so se železniška naročila v rudnikih iz zapadnega dela države ponovno znižala in se je našim rudnikom dobavna kvota znižala od 440.000 ton na 390.000. To iz gospodarskega in socialnega vidika absolutno ni vzdržljivo! Čujejo se razna opravičevanja tega sistema. Enkrat trdi železniška uprava, da ima država pač velike lastne rudnike in da mora kriti svoja naročila pač v njih, ne pa v privatnih. Ako pa pogledamo številke, vidimo, da niso samo državni rudniki tisti, ki zaradi krizu na državnih naročilih niso v povprečju ničesar izgubili, temveč v povprečju tudi privatni rudniki vzhodnih pokrajin ne. Drugič se trdi, da premoga pač ni mogoče preko določenih razdalj prevažati. Istočasno pa prevaža železniška uprava na razdaljo 800 km v samo Slovenijo mimo počivajočih slovenskih rudnikov letno nad 3000 vagonov premoga!

Ob priliki zadnje redukcije se je postavilo zopet načelo, da je treba izločiti nepovoljen in manj povoljen premog. V prejšnjih letih je napravila železniška uprava točne analize večje ali manjše povoljnosti premoga za železnice. Človek bi mislil, da bo postopala sedaj točno po teh analizah, ako postavi tako načelo in da se bo razločevalo po kakovosti premoga ali po kalorični vrednosti premoga ali po ceni. Zgodilo se pa ni niti eno niti drugo. V enem primeru so se ligniti izločili, v drugem pa se niso. V enem primeru se je visokokaloričen premog izločil, v drugem se je nižje kaloričen obdržal. Dražji premog se je smatral za bolj povoljen, cenejši za manj povoljen. — Rezultat takega uvrščanja pa je bil končno ta, da se je znižal rudnikom dravske banovine mesečni kontingent zopet za 4600 ton, rudnikom savske banovine pa za 1200 ton. Zato pa je narasel vkljub splošnemu znižanju naročil mesečni kontingent rudnikov v drinski banovini za 1800 ton, rudnikov v moravski banovini za 2370 ton. Ali je to pravično in pravilno in kakšna logika je v tem?

Pravijo, da vse to ni naperjeno proti rudarjem in da se bo za rudarje poskrbelo. A vse, kar se v tem pogledu zadnji čas govori in objavlja, nam ni novo. Že prejšnja leta se je obrnila delavska zbornica Slovenije konkretno na vse rudnike v državi z vprašanji, ali bi se dal zaposliti v rudnikih, ki so državna naročila v večji meri obdržali, znatnejši del naših brezposelnih rudarjev. Uspeh teh akcij je bil docela negativen. Pokazalo se je, da tudi rudniki, ki so obdržali državna naročila v nezmanjšani količini, ne potrebujejo novih delavcev. Po naše rudarje so pisali večinoma le rudniki, ki so plačevali z boni in ostajali mezde na dolgu. Na stotine brezposelnih rudarjev iz Slovenije se je pojavilo za delo tudi v take rudnike, brez ozira na težke stanovanjske in socialne razmere, ki so v teh rudnikih vladale. Končno pa so se morali vrniti, gmotno docela izčrpani, zopet domov, potem ko so prehodili v mnogih slučajih peš po 100 km in več in ko so zapravili na potovanjih še tisto borno pohištvo, ki so ga prej imeli.

Tak položaj je s socialnega in državnega vidika nevzdržljiv. Na ta način se ustvarja revščina, ki žene ljudske množice v obup in žene delavsko mladino v naročje najekstremnejšim političnim in socialnim strujam. Drž. železniška uprava mora naposled uvideti, da je to v škodo državi in notranjemu miru ter redu in da taka gospodarska politika železniške višje birokracije posebno ni na mestu v času, ko se vlada trudi, da normalizira razmere v državi. Naj navedemo le nekaj dejstev, ki so birokraciji znana, ker so ji bila položena na mizo, a niso imela žal nobenega učinka:

Rudarske mezde so znašale v rudnikih dravske banovine l. 1925 še 185 milijonov Din, leta 1929 še 168 milijonov Din, leta 1934 pa 68 milijonov Din, v prvih štirih mesecih l. 1935 pa samo še 21.5 milijonov Din! V istem razdobju so sredstva revirskih občin še bolj katastrofalno padla.

Število delavcev je znašalo v glavnih slovenskih rudnikih 31. dec. 1929 — 8977, dne 31. dec. leta 1934 pa 4.636! Razmerje med zaposlenimi in nezaposlenimi ter onemogli rudarji je znašalo v juliju l. 1923 v glavnih rudnikih Slovenije: zaposleni 4111, onemogli 1587, brezposelni 1526. Pri tem so bili zaposleni le 50 odst. delovnega časa. V poletnih mesecih je znašal povprečni čisti zaslužek 60 odst. rudarjev le po 400 Din na mesec. Socialne dajatve 4806 delavcev so znašale 5.76 milijonov Din ali okoli 10 odst. povprečnega zaslužka. Tu pa niso všteti davki, prispevek za bednostni fond in drugo. Povprečno znašajo samo zgornji odtegljaji okoli 100 Din na rudarja in mesec. Ako bi se ti veliki odtegljaji zmanjšali, bi se takoj zrušilo vse ubožno skrbstvo v občini.

Dostikrat čujemo, da so tu tudi bogati lastniki naših rudnikov dolžni priskočiti na pomoč. Delavstvo to ob vsaki priliki povdarja. Jačje ob prilikah, kadar se povečuje njegova beda po ukrepih lastnikov manj, kadar se povečuje njgova beda po ukrepih z druge strani. Tu pa je treba priznati, da so izvršene take gospodarske perturbacije, da bi se udarci, ki zadevajo delavstvo, ne dali parirati od lastnikov, tudi če bi lastniki rudnikov svoje interese manj rigorozno branili, kakor jih branijo dejansko.

Tak položaj je, kakor smo že povdarjali, nevzdržljiv in smo trdno prepričani, da bodo merodajni činitelji storili vse, da se uradna napaka in metoda onih, ki pri državni železniški upravi odločajo, popravi in temeljito izpremeni.

Vsi za našega rudarja

Zle posledice premogovne uredbe

Treba je odvrniti gospodarsko in socialno nesrečo, ki grozi Sloveniji

Kakor blisk se je pred tedni raznesel glas po rudarskih revirjih, da hoče uprava državnih železnic dobavo premoga zopet znižati. To strašilo traja že celih 10 let. Koliko TPD rudarja sama straši in ga dela nezadovoljnega, o tem danes ne bomo razpravljali. Gotovo je pa, da so se rudarji po svojih zastopnikih vedno potegovali na najvišjih mestih za večjo dobavo, medtem ko je TPD že dvakrat rudarjem znižala plače, akoravno bi se v tej splošni gospodarski krizi lahko zadovoljila z manjšimi odstotki dobička. Dejstvo je danes, da se rudar s svojimi 6 šihti po 37 Din na 14 dni ne more več s svojo družino preživljati. In ker rudar od TPD ne sme nič več pričakovati zboljšanja, bo morala, hočeš nočeš vlada tu nekaj ukreniti, če drugega ne, da se jim bo dajala brezposelna podpora kakor je uvedena že v drugih državah. Če je naš rudar po kratkih mesecih bivanja, ako ga je želja ali sila privedla do tega, da je šel v rudnike, ležeče na jugu, prišel domov raztrgan, je končno padel v breme občini.

Ko se je zaznalo, da hoče železniška vrhovna birokracija dobavo zopet znižati, se je podala deputacija rudarjev v Belgrad, da informira merodajne kroge o katastrofalnem položaju delavstva, če se dobava premoga še zniža. Ta deputacija je podala na seji stalnega odbora, ki se je izvolil meseca junija in ki razpravlja tekoče gospodarske stvari, svoje poročilo. Seje sta se udeležila tudi okrajna glavarja iz Litije in Laškega. Deputacija se je zglasila pri vseh ministrstvih, ki pridejo v poštev, da bi se zavzeli v prid rudarjev, in vsi so pokazali razumevanje in obljubili svojo pomoč. Hočejo storiti še nadaljne korake in vse storiti za omiljenje položaja. Nato je bila delegacija po obisku v Belgradu pozvana h generalnemu ravnatelju TPD. Tam je dobila sledeče poročilo: TPD so znižane dobave za 3—4%. Od sedanjih dobav, ki so znašale 25%, so padle dobave na 22%. Cene premogu so znižane za 5%. Generalni ravnatelj je odšel v Belgrad, da skuša stvar popraviti. S 1. novembrom 1935 ustavi TPD popolnoma obrat v Kočevju. Uradnikom v Kočevju je še odpovedana služba, ker se jim mora odpovedati 6 mesecev preje. Do 1. novembra 1935 veljajo dosedanje nabave, od tega dne pa znižane dobave. Znižane cene premoga stopijo v veljavo še 1. avgusta 1935. Pred vratmi je gotovo redukcija 500—600 rudarjev. Na vrsti so gotovo starejši rudarji in ponovne znižanje plač v februarju ali marcu 1936, če se stvar ne popravi. Možen je tudi odpust 1500 rudarjev, da bodo ostali zaposleni rudarji vsaj pet šihtov tedensko delali.

Od 1926 dalje so na vrsti vedno same redukcije. Bratovske skladnice so v razsulu, če bodo redukcije tako obsežne. S stavkami se ne da nič napraviti. Težišče je sedaj v Belgradu. Katastrofa je v marcu tu, če se hitro kaj ne ukrene. Ve se, da uganja TPD velekapitalistično politiko, toda sedaj je odgovorna vrhovna železniška uprava v Belgradu. TPD ima sedaj povod, da kaže, da ni ona kriva nastalega položaja.

Na tej seji se je še več enakih stvari govorilo. Gg. okrajna glavarja obveščata redno bansko upravo in bosta tudi sedaj storila svojo dolžnost. Tudi oba župana Klenovšek in Malovrh se odrekata vsaki odgovornosti, ako bi delavstvo bilo pognano v skrajni obup.

Razume se, da vsa javnost stoji na strani naših rudarjev in zahteva, da se pride delavstvu takoj na pomoč. Ne gre, da bi se n. pr. v Bosni pri državnih rudnikih obratovalo po 22 šihtov mesečno ali še več, naš rudar bi pa moral od lakote umreti. Nikakor pa tudi ne smemo dopustiti, da bi TPD nastali položaj izkoriščala v svoje svrhe, tudi tu mora enkrat vlada poseči vmes. Naša državna socialna politika mora enkrat kreniti na drugo pot in slediti sanaciji našega političnega življenja, ki more sloneti samo na znosnih gospodarskih in socialnih razmerah!

Kočevje se obrača na vso Slovenijo

Kočevski mestni svet se je zbral te dni na sejo, da se posvetuje o veliki nesreči, ki grozi zadeti kočevsko občino, ker namerava TPD zaradi znižanja dobav premoga od strani vrhovne železniške uprave popolnoma ukiniti kočevski premogokop. Sejna dvorana je bila nabito polna rudarjev in njihovih žena z otročiči v naročju, mestno hišo pa je oblegalo čez 400 članov rudarskih družin. Iz tega prizora, ki je mnoge ganil do solz, lahko vsa slovenska javnost razvidi, kaj bi pomenilo, če bi se kočevskim rudarjem in njihovim 600 družinskim članom čez noč vzel še tisti borni grižljaj kruha, ki ga imajo. Občinski svet je sprejel daljšo spomenico na vlado in na vse druge merodajne faktorje, iz katere posnemamo sledeče:

V rudniškem obratu Kočevje je zaposlenih 94 rudarjev in 14 nameščencev, ki štejejo vsi skupaj 600 družinskih članov. Po večini so Slovenci. Ker železniška uprava ne bo več nabavljala premoga iz Kočevja, bodo vsi rudarji na cesti in njihove družine brez kruha. To je za Kočevje nova nesreča. Januarja meseca je pogorela tovarna sukna, ki je zaposlevala približno 300 delavcev iz Kočevja. Druga tekstilna tovarna platna zaposluje do 550 ljudi, a v zadnjem času čedalje bolj odpušča delavstvo. Zaradi tega nosi kočevska občina čedalje večja bremena za brezposelne in siromake. Ker je mesto tudi sicer v finančnih neprilikah, ker mora plačevati zaradi likvidacije Mestne hranilnice okoli 21 milijonov, je umljivo, da tudi občini preti popolu polom. Treba je pomisliti, da tudi druge manjše industrije v Kočevju ustavljajo svoje obrate.

Kočevski rudnik je dajal mestu okoli 200.000 Din na samoupravnih dokladah. Ves proračun občine znaša 1,200.000 Din. Z ustavitvijo rudokopa bi torej odpadla na dohodkih ena šestina preliminiranega proračuna. Ker bi se na drugi strani izdatno zvišale podpore za brezposelne, bo nastala proračunska diferenca za najmanj eno tretjino celotnega proračuna. Tako finančno stanje je seveda nevzdržno, tem bolj, ker moramo upoštevati, da prejemek 80.000 Din, ki ga zaslužijo uslužbenci in rudarji kočevskega rudokopa, gre po večini v dobro občini in na račun raznih trošarin. Z ukinitvijo premogokopa bo odpadel tudi zaslužek, ki ga ima kočevsko prebivalstvo za les, katerega kupuje TPD, kar znaša letno okoli 150.000 Din.

Če se namera železniške uprave uresniči, je neizogibna gospodarska katastrofa Kočevja, do katerega so svojčas izpeljali železnico samo zato, da se eksploatira premog. Ta premog, ki so ga svojčas iz kočevskega premogokopa dobavljali 60 vagonov na dan, in ki je zaposleval 1400 delavcev, se je rabil za kurjavo železniških lokomotiv nad 50 let — gotovo dokaz, da njegova kvaliteta ne more biti slaba.

Kočevski mestni svet prosi v svoji spomenici vso slovensko javnost, predvsem pa liste, da z vsemi silami podprejo občino Kočevje in delajo na to, da državna uprava svoj sklep spremeni, ker je sicer neizogibna propast tolikih in tolikih eksistenc kočevskega okraja.

Tudi Bela Krajina prizadeta

Ustavljen bo tudi premogovnik Belokrajina pri Črnomlju, ker je železnica odpovedala za bodoče vsako nabavljanje tudi tega premoga. Razume se, da je zaradi tega prebivalstvo v skrbeh, ker bo izgubilo najmanj petdeset rudarskih družin, ki bodo povečale že itak veliko brezposelnost in gospodarsko stisko Bele Krajine. Belokranjski premogovnik je v zadnjih letih zelo napredoval in izboljšal svoj obrat, sedaj pa bo moral propasti. To je gotovo gospodarska nesreča za okraj, ki je itak gospodarsko pasiven in brez industrije. Tudi belokranjsko prebivalstvo upa, da bo državna uprava svoj sklep sistirala.

Konferenca naših rudarjev

Radi preteče katastrofe, ki grozi celokupnemu gospodarstvu naše banovine, se zastopniki delavcev, obrtnikov, županov in drugih sestajajo na konference, da bi se z delovanjem širše javnosti preprečila najhujša nesreča.

V petek 2. t. m. so se sestali na trboveljski občini župani rudarskih občin, okrajni glavarji in zastopniki delavstva ter konstatirali, da je stanje neznosno.

V četrtek 8. t. m. pa je Delavska zbornica na pobudo strokovnih rudarskih organizacij in 2. rudarske skupine sklicala anketo v delavskem domu v Trbovljah.

Zastopniki delavcev iz vseh rudnikov TPD so referirali o nastalem položaju, zlasti v Kočevju. Tajnik Delavske zbornice Uratnik pa je poročal o celotnem stanju rudarskega vprašanja. Konferenca je sklenila: Na pobudo Delavske zbornice, strok. organizacij in 2. rud. skupine so se sestali rudarski zastopniki iz vseh rudarskih revirjev TPD na konferenco v delavskem domu v Trbovljah. Konferenca je proučila nevarnosti, ki groze našim revirjem in celokupnemu gospodarstvu banovine zaradi namere znižanja dobav premoga državnih železnic. Razpravljalo se je, kakšne korake storiti, da se to ne izvede. Soglasno se je ugotovilo, da je treba v ta namen skupne akcije vseh slojev naše banovine. Ustanovil se je akcijski odbor, ki je prejel od konference nalogo, da podvzame vse potrebne korake. Odbor bo tudi sproti obveščal javnost o svojem delu in prosi, da ga podpira v stremljenju za pomoč rudarjem in vsem drugim slojem Slovenije, ki so po taki politiki železniške uprave prizadeti. Vse časopisje prosi, da se odločno zavzame za slovenskega rudarja.

Splošna mobilizacija v Abesiniji

Italijanski list o mrzličnih obrambnih pripravah v Eritreji

Rim, 9. avgusta. AA. O vojaških pripravah Abesinije je objavil »Giornale d'Italia« zanimivo poročilo, v katerem navaja celo vrsto podrobnosti.

V deželi Tigrenu, pravi list, so zgradili Abesinci blizu eritrejske meje rove in strateške utrdbe, ki očividno nimajo samo obrambno nego tudi napadalno svrho. — Utrdili so zlasti ozemlje okrog Makade, zgradili celo vrsto novih strateških potov, ustanovili poseben center za razdeljevanje vojnega materijala, okrog katerega so zgradili več velikih skladišč za orožje in strelivo. Na fronto prihajajo neprestano večji in manjši oddelki vojaštva. Tako je 10. julija prispelo v Adigrad 1000 ljudi, ki so imeli s seboj tudi več strojnic. Nekaj ur pozneje je prispelo v isti kraj 2.000 vojakov. V Sinkate je 13. julija dopotovalo 12.000 ljudi. Enako število vojakov se je koncentriralo v Adui. 21. julija je prispelo v Agao s tovornimi avtomobili tisoč vojakov. Enaka skupina oboroženih Abesincev se je tega dne pripeljala v Adigrad. Vsak dan prihajajo iz Addis-Abebe karavane z orožjem in strelivom. Koncem meseca julija je bila mobilizacija abesinske vojske v največjem razmahu. Po poročilu fašističnega lista pa med Abesinci ne vlada prava sloga. Med voditelji posameznih plemen je prišlo do resnih sporov. Abesinski cesar je sicer skušal po svojih emisarjih vplivati na sprte abesinske vojaške vodje, da bi sklenili spravo in obnovili disciplinirano vojske, vendar so njegovi poskusi doslej ostali zaman.

V Addis-Abebi se medtem organizira protiletalska obramba. V deželah, ki mejijo na Somalijo, pa je mobilizacija že docela izvršena. 9. in 11. julija so odpotovale v Addis-Abebo tri avtomobilske karavane s strelivom in orožjem. V deželo Harar so poslali mnogo strojnih pušk.

Soditi je, da je bilo meseca julija koncentriranih na somalijski in eritrejski meji po 110.000 abesinskih vojakov, od teh 83.000 na meji pri Eritreji. Cesar Selassie je 26. julija tudi izdal tajni ukaz o splošni mobilizaciji, ki se ima izvršiti 12. septembra. Tega dne se bodo morali vsi zdravi moški prijaviti abesinski vojski.

Na potu v Abesinijo smrtna nesreča italijanskega ministra

Kairo, 9. avgusta. Italijansko bojno letalo je na potu v Eritrejo pri Heliopolisu padlo na tla in se razbilo. Vsi potniki, med njimi italijanski minister za javna dela Luigi Razza so mrtvi. Z ministrom se je vozil tudi znani afriški raziskovalec Raymondo Franchetti in ministrov tajnik. Posadka je štela 4 može.

★

Nemčija noče framasonov

Berlin, 9. avgusta. b. Vse dosedaj obstoječe framasonske lože so razpuščene. Zadnja med njimi je Velika loža nemške zvezne verige, ki se razide 10. avgusta. Listi pripominjajo k temu, da je sedaj framasonerije konec in da bodo »čuvarji nove Nemčije skrbno pazili, da bodo sanje framasonov v Nemčiji zares dosanjane in da bodo vse poskuse obnovitve že v viru zadušili.

Dunajska vremenska napoved: Ponoči hladno, jutri menjajoča in pojemajoča oblačnost. Sopazno.

Seja vlade

Zakon o banovinski samoupravi

Belgrad, 9. avgusta m. Danes zvečer od 6 do 10 je bila seja ministrskega sveta. Med drugimi vprašanji se je razpravljalo tudi o predlogu gradbenega minstra za razdelitev kreditov v iznosu 54 milijonov dinarjev **iz fonda za javna dela za** posdine banovine. Krediti so namenjeni večinoma **za graditev potov, regulacijo rek, napravo cistern in vodnjakov v krajih, kjer je pomanjkanje vode,** ter za melioracijo in sanacijo. S temi javnimi deli se bo pričelo takoj.

Pravosodni minister dr. Auer je obvestil ministrski svet o projektu zakonov, ki jih pripravlja v svojih resorih in to zakona proti korupciji, zakona o sodnikih, zakona o organizaciji rednih sodišč, zakona o spremembah meničnega in čekovnega zakona, trgovinskega zakona ter projekta **uredbe o organizaciji ministrstva za pošto, brzojav in telefon.**

Notranji minister dr. Korošec je obvestil ministrski svet, da pripravlja **zakonski osnutek o banskih samoupravah, ki bo v najkrajšem času dovršen.**

Iz fonda za izvedbo javnih del se bodo v Sloveniji izvedla naslednja javna dela: **cesta Raka—Sv. Arh, Soštanj—Št. Vid—Črna, Trbovlje—Marija Reka, Ljubljana—Litija, Ljubljana—Rakek. Regulirale se bodo sledeče reke odnosno hudourniki: Drava, Sava, Bistrica (pri Mojstrani), Belca, Savinja v Logarski dolini in ob Solčavi, Lubija, Lubnica in Lučnica.**

Nočni nemiri v Toulonu

Pariz, 9. avg. AA. Iz Toulona poročajo, da so se snoči tam pripetili novi delavski neredi. Opolnoči je policijska uprava izdala poročilo, v katerem pravi, da sta bili pri spopadih ubiti dve osebi, 50 ljudi, med njimi 20 policijskih stražnikov in mornarjev je bilo ranjenih. Neki policijski stražnik je dobil zelo resne poškodbe in se bori s smrtjo.

Po nepotrjenih vesteh je bilo davi v Toulonu ubitih 5 ljudi, 100 pa več ali manj ranjenih.

Vojaštvo nad delavce

Neredi so se pričeli snoči okrog 21. Na nekem trgu so stavkujoči delavci improvizirali zborovanje. Policija je pozvala vse prisotne, naj se razidejo. Zborovalci pa so pričeli policijske organe napadati in je padlo tudi več strelov. Na policijo so streljali tudi z bližnjih hiš. Tedaj je morala policija seči po orožju. Nastala je ogorčena borba, v kateri bi bili policijski organi skoraj premagani, da jim ni prišel na pomoč oddelek mobilne garde. Delavci so se še zmerom branili. Nekateri so metali na konjenike jeklene pokrove vodovodnih hidrantov in kanalov. Nazadnje so poslali proti demonstrantom še bataljon vojaštva, ki je nastopil z vso odločnostjo. Tedaj so se morali delavci umakniti. Zbežali so po hišah in z vojnih ladij so še vso noč reflektorji razsvetljevali strehe posameznih hiš, da bi morda na njih izsledili oboroženo delavce. Spopadi med delavstvom in policijo so se pozneje nadaljevali na raznih krajih. Pred železniško postajo je bila situacija nekaj časa zelo težavna. Delavci so hoteli za vsako ceno prodreti na postajo in jo demolirati. Mobilna garda jih je šele z ostrimi salvami razgnala.

Komunistični izzivalci

Listi, ki so davi objavili obširna poročila o žalostnih dogodkih v Toulonu, ostro obsojajo revolucijonarno akcijo komunističnih izzivalcev in zahtevajo, naj vlada za vsako ceno zatre nadaljne demonstracije. »Matin« poudarja, da francoska vlada nikakor ne želi izzivati neredov in prelivati krvi. Toda brez obzira bo morala kaznovati tujce, ki so nagnali tisoče delavcev pred puške varnostnih organov. Radikalno socialistični »Oeuvre« poroča, da so vodstva levičarskih strank že pričela akcijo za pomirjenje delavskih mas.

Slovenskim župnijam

Darujte zvon za cerkev sv. Jožefa v slovenski naselbini v Bistrenici

Belgrad, 9. avgusta. m. Po dolgih naporih je skopljanski škof dr. Gnidovec dobil gradbeno dovoljenje za cerkev sv. Jožefa v Bistrenici. Zemljišče je že priskrbljeno, tudi temeljni kamen je bil že blagoslovljen pred letom dni. Sedaj bo konzultor skopljanske škofije Kordin slovesno položil temeljni kamen in se bo delo takoj začelo. V treh mesecih — do praznika Kristusa Kralja — upajo, da bo cerkvica že stala in jo bo mogel presv. škof posvetiti in tako zadovoljiti nujni potrebi in srčni želji tamošnjih slovenskih naseljencev, ki so ostali zvesti svoji veri.

Slišimo, da je vse drugo že pripravljeno, samo cerkvenega zvona še nimajo. Morda se najde zopet kje v Sloveniji kakšna fara, ki bi lahko darovala odvišen zvon za cerkev sv. Jožefa, kakor so to že storile druge, na primer predoseljska župnija, ki je darovala zvon za Prištino in župnija Tržič, ki ga je darovala za cerkev v Dušanovcu. Slovenska naselbina v Bistrenici prav prisrčno prosi svoje sorojake, da bi priskrbeli zvon za njihovo cerkvico in je prepričana, da njena prošnja ne bo zastonj.

Radikalna zajednica

Belgrad, 9. avg. m. Danes ob 11 do 13 se je vršila v kabinetu notranjega ministra konferenca, kateri so prisostvovali predsednik vlade dr. Milan Stojadinović, notranji minister dr Anton Korošec, ministra brez portfelja Djura Jankovič in dr. Šefkija Behmen ter bivši minister Miša Trifunovič. Na tej konferenci so navzoči ministri obvestili dr. Stojadinoviča o dosedanjem delu na ustanovitvi jugoslovanske radikalne zajednice.

Konferenca zbornic za TOI

Novi Sad, 9. avg. m. Danes ob 10 dopoldne je pričela tukaj konferenca zbornic za TOI iz vse države. Ta konferenca je bila sklicana na poziv trgovinskega ministra, ki hoče zaslišati te zbornice glede rešitve vprašanja kmetskih dolgov. Zaradi tega so pripseli semkaj zastopniki vseh zbornic iz države. Po dobljenih informacijah se je na tej konferenci govorilo o vprašanjih, kaj storiti s 1. septembrom 1935, ko dospe prvi rok plačila kmetskih dolgov v smislu določil uredbe o zaščiti kmetov z dne 2. februarja 1935. Drugo vprašanje, o katerem se bo na tej konferenci govorilo, je, na kakšen način naj se definitivno reši vprašanje kmetov in kmetskih dolgov ter ali naj se to izvrši generalno ali individualno. Konferenca je tekom današnjega dne dobila mnogo brzojavnih predlogov in predstavk, v katerih se zahteva definitivna rešitev kmetskih dolgov.

Izgredi v vlaku

Belgrad, 9. avgusta. 8. t. m. okoli 19. ure, ko je potniški vlak »Novska—Zagreb« vozil na postajo Prekec, je sprevodnik Mijo Poljarić pozval orožnika Dragotina Lackoviča, naj uradno nastopi, ker je bilo v vlaku več oseb, ki niso imele voznega listka in ga tudi niso hotele naknadno plačati. Pri legitimiranju teh oseb se je uprl Mijo Rucmanec, zidar iz Lepoglave, ki je bil že obsojen zaradi uboja, in je udaril z nekim topim predmetom orožnika Lackoviča nekajkrat po glavi. Takrat je pa orožnik Lackovič potegnil uradni revolver in sprožil dva strela na Rucmaneka in ga na mestu ubil. Dogodek se je pripetil na pločniku vagona, kjer je stalo še več oseb brez listkov. V trenutku, ko je počil strel, sta skočila s pločnika Vekoslav Crnič, poljedelec iz Prečeca, ki je odnesel lahke rane po glavi in desni roki, in Rudolf Marianović iz istega kraja, ki se je pri padcu ugriznil v jezik. Njune rane so lažjega značaja in oba se nahajata v domači oskrbi. Na lice mesta sta odšla načelnik sreza dugoselskega in neki stareiši orožniški častnik, da vsestransko proučita dogodek.

Župnik v Vučici umorjen

Glina, 9. avgusta. b. Neznani razbojniki so vlomili v župni urad v Vučici pri Glini in ga popolnoma izropali. Župnika samega, Ivana Vedrino po imenu, pa so zaklali. Dogodek je izzval v bližnji in dalnji okolici ogromno razburjenje.

Reforme v Bolgariji

Sofija, 9. avgusta m. Nocoj se je vršila seja ministrskega sveta. Po seji sta predsednik bolgarske vlade Stošev in minister Kjoseivanov izjavila, da vlada pripravlja nov volilni zakon za narodno sobranje in nov občinski zakon ter zakon o ureditvi državne uprave.

Gospodarstvo

Sladkorna konferenca propadla. Iz Bruslja, kjer zaseda mednarodna konferenca za sladkor, poročajo, da je predstavnik Jave izjavil, da Java ne more sprejeti nikakih novih obvez, ki bi jih naložila konferenca. Že prej je bila konferenca v razsulu; saj je sprejela resolucijo, ki ugotavlja, da predstavniki proizvajalcev sladkorja ne morejo več sprejeti Chadbourneovega načrta. Resolucija pravi, da se ta načrt, ki zapade 1. septembra, ni obnesel. Sprejet je bil z namenom, da bi s pomočjo omejitve sladkorne proizvodnje dvignili cene sladkorja. Pričakovanega uspeha ni bilo v teku zadnjih pet let. Zato ga konferenca ni hotela podaljšati. Verjetno je, da bo Anglija dala pobudo za novo mednarodno konferenco. Po vsem tem je jasno, da se bo poslej vnela konkurenca med proizvajalci sladkorja, ker so prišle ob veljavo omejitve glede sajenja sladkorne pese.

Guverner Narodne banke dr. Radosavljević prispe po vsej verjetnosti v Ljubljano v ponedeljek. Iz Zagreba je odpotoval v spremstvu generalnega ravnatelja dr. Protiča in dr. Belina v Varaždin. Odtod odpotuje v Maribor, nato v Rogaško Slatino in v Ljubljano. Iz Ljubljane se odpelje po vsej verjetnosti na Sušak. Kakor znano, se v Ljubljani sestane s predstavniki denarnih zavodov, s katerimi se hoče posvetovati o načinu, kako bi se mobiliziral denar v bankah pod zaščito.

Po statistiki Mednarodnega urada dela je v Romuniji 60.000 zavarovanih delavcev, v Bolgariji 400.000, v Jugoslaviji 700.000.

Borza

Dne 9. avgusta.

Denar

Marka in lira sta napredovali, dolar je popustil. V zasebnem kliringu je šiling zopet nazadoval, v Ljubljani 8.40—8.50, v Zagrebu 8.33—8.43, v Belgradu 8.24—8.35; funt v Zagrebu 232.45 do 234.05, v Belgradu 233.18—234.78.

Ljubljana. Amsterdam 2946.37—2960.97, Berlin 1754.20—1768.08, Bruselj 734.54—739.60, Curih 1424.22—1431.29, London 215.41—217.47, Newyork 4313.60—4349.91, Pariz 288.18—289.62, Praga 180.76 do 181.86, Trst 356.81—359.90.

Skupni promet na zagrebški borzi je znašal brez kompenzacij 621.186 Din.

Curih. Belgrad 7, Pariz 20.235, London 15.1625, Newyork 305.375, Bruselj 51.60, Milan 25.1125, Madrid 41.95, Amsterdam 206.80, Berlin 123.25, Dunaj 58.40, Stockholm 78.15, Oslo 76.15, Kopenhagen 67.70, Praga 12.70, Varšava 57.85, Atene 2.92, Carigrad 2.465, Bukarešta 2.50, Helsingfors 6.685, Buenos Aires 0.8175.

Vrednostni papirji

Ljubljana. 7% inv. pos. 80—82, vojna škoda 369—372, 8% Blerovo pos. 78—79, 7% Blerovo pos. 69—70, obv. Hip. banke 75 den., begl. obv. 63—65, agrarji 45.50—50.

Zagreb. 7% inv. pos. 80.25—81.50, agrarji 44.50 den., vojna škoda promp. 369.50—370 (369), avg. do okt. 368—372, begl. obv. 63—65 (65), 8% Blerovo pos. 78—78.25 (78), 7% blerovo pos. 69.25 do 69.50 (69.38), 7% pos. Drž. hip. banke 74 den., Priv. agr. banka 230—231 (229), Trboveljska 93 do 100, Isis 40 bl.

Belgrad. 7% inv. pos. 81 den., agrarji 46 do 46.75 (46), vojna škoda promp. 373—375 (373.50), begl. obv. 65.75—66.50 (66), 8% Blerovo pos. 76 do 79, 7% Blerovo pos. 70.50—71, 7% stab. pos. 80.50—81.50 (81), Nar. banka 5820—5900.

Žitni trg

Sombor. Oves bč., srem., slav., novi 92.50—95; ječmen bč. in sre., novi, 63-64 kg. 100—102.50; koruza bč., srem., 84—85, bč. in srem. za avg. 83 do 85; moka št. 8 90—95; otrobi bč. 81—83. Ostalo neizpremenjeno. Promet 50 vagonov.

Novi Sad. Koruza bč. in srem. 84—85, ban. 80—82; **moka št. 8 92.50—97.50; otrobi bč., srem.** in ban. 82—84, **juta vreče** ladja 85—87. Tendenca stalna. **Promet srednji.**

Budimpešta. Tendenca slaba. Promet srednji. Pšenica: **okt.** 15.75—96, **zaklj.** 15.82—84; rž okt. 14.18—32, zaklj. 14.42—44; **koruza** avg. 14.30—75, zaklj. 14.50—55, sept. 14.30—70, zaklj. 14.55—60, maj 14.50—90, zaklj. 14.90—95.

Chicago. Pšenica: maj 93.375, sept. 90.375, dec. 92.25; **koruza sept. 75.625**, dec. 69.625; oves sept. 35.125, dec. 29.50.

Winnipeg. Pšenica: maj 84.75, julij 84.75, sept. 79.875.

Pri zaprtju, motnjah v prebavi
vzemite zjutraj na prazen želodec kozarec
naravne **FRANZ JOSEF** grenčice.
Registrirano od Mln. soc. pol. in nar. zdr. S. br. 15.485 od 25. V. 1935.

Plavalne tekme v Mariboru

Ilirija vodi!

Maribor, 9. avgusta.

S noči so prišli zadnji tekmovalci na tekmovanje za državno prvenstvo juniorjev v Mariboru. Danes ob 14 so se tekme pričele. Popoldne je imela žirija sejo, na kateri se je vršilo samo žrebanje za naskok v vaterpolu, ker so Ercegnovčani odstopili. Žirija ima sledečo sestavo: vrhovni sodnik za skoke Kavšek (Ljubljana), Bedenko, Simonović (Zagreb) in Šest (Maribor). Tekmovanja v plavanju sodi Doležal iz Splita, namestnik Bedenko iz Zagreba, starter Krameršič iz Ljubljane. Za namestnika je določen Sancin. Sodniki: Kavšek, Sancin, Potokar, Strgar, vsi iz Ljubljane, Nardeli iz Dubrovnika, Kehler, Macanović, Simonović in Steinhard iz Zagreba. Tekmovanje prireja SK Maraton, ki je izvedel odlično organizacijo. Vsi klubi so zadovoljni z nastanitvijo v mestu in tudi z ureditvijo na otoku. Posebno se je obneslo javljanje rezultatov od strani vodstva tekmovanja potom zvočnikov. Službo spikerja opravljata Kramberg in Prezelj. Tekmovanja so se pričela ob 14. Ob pol 14 je otvoril ta tekmovanja mariborski župan Lipold s pozdravom in željo, za mnoge uspehe v Mariboru.

Skoki

Juniorji: 1. Rojina (Ilirija) 46.98 (končni rezultat); 2. Selan (Ilirija) 46.22; Pogačnik (Ilirija) 44.20; 4. Ilibašič KSU 35.36; 5. Pribovšek (Ilirija) 33.36; 6. Soltež Viktor 28.64; 7. Trbojević KSU 24.26.

Seniorke: 1. ga. Baumgartner Ada 62.4 (Ilirija); 2. Pretnar Vera (Ilirija) 50.38.

Juniorke z deske: 1. Kržan Dana (Ilirija) 40.40; 2. Pretnar Vera 34.94.

Seniorji: 1. Ziherl 114.40 (Ilirija); 2. Kordelič Srečko (Ilirija) 103.02; 3. Strnad Egon (Ilirija) 97.88; 4. Trost 75 24; Grilc Bogomir KSU je po šestem skoku odstopil.

Prvenstvo v skokih seniork si je s sigurnostjo osvojila Baumgartner Ada, lanskoletna prvakinja. Njena kokurentinja Pretnarjeva je bila nerazpoložena. V skokih juniorjev z deske je nepričakovano zmagal Rojina (Il.). Favorit Pribošek je pri enem skoku odpovedal. Publiki je zelo ugajal tudi mladi Selan, ki obeta postati vreden naslednik Ziherlov. V skokih juniork z deske si je osvojila prvenstvo Kržan Dana. Najzanimivejša točka pa so bili skoki seniorjev s stolpa, v katerih so nastopili kar štirje bivši državni prvaki naenkrat, to so Ziherl, Kordelič, Grilc in Strnad. Z vso srditostjo se borijo za čast državnega prvaka. Prve obvezne skoke so izvajali vsi mojstri enako elegantno, tako, da se publika kar ni mogla zediniti, katerega naj bi nagradila z večjim aplavzom. Pri zadnjih skokih se je pa pokazala razlika med Ziherlem in ostalimi. Ta se je precej oddaljil in mu je samo Kordelič nevaren. Izgleda, da bo v skokih siguren prvak.

Waterpolo

Ob 5 so bila tekmovanja v skokih končana in so se pričela tekmovanja waterpola. Ker je Jadran iz Ercegnovija odstopil, sta se namesto najavljenih treh, vršili samo dve tekmi. Prva tekma je bilaZPK : Jadran, v drugi pa je nastopila Ilirija proti Jugu iz Dubrovnika.

JADRAN : ZPK 8 : 1 (4:1.

Jadran je bil v absolutni premoči. Najboljša sta bila Givanelli in Cvitišević. — Moštvo ZPK še ni vgrano, ima pa nekaj dobrih moči, kakor n. pr. Defilipis, ki se je odlikoval s svojim hitrim plavanjem. Jadran je bil v obeh polčasih za nekaj razredov boljši od Zagrebčanov. Rezultat bi bil lahko še bolj katastrofalen.

JUG : ILIRIJA 6:0 (4:0).

Jug je zmagal z odlično igro proti nerazpoloženi Iliriji. V prvem polčasu je bil nadmočen, v drugem pa se je Ilirija malo predramila, zlasti pa se je popravil golman Linhart, ki je bil proti koncu v odlični formi in je branil najnevarnejše strele Dubrovčanov. Ilirijanom je predvsem manjkalo pregleda nad igro in borbenosti. Večina se je omejevala na obrambo. V Jugu je bil Tošović najboljši in je tudi zabil večino golov. Publika je živahno drukala, Dalmatinci najprej vsak za svoj klub, nato pa skupno proti Iliriji. Mariborsko občinstvo pa je bilo vedno na strani boljšega kluba.

Nedeljske tekme

Motociklistična dirka MK Ilirije na Ljubelj bo v nedeljo 11. t. m. ob 10 dopoldne. Dirkalna proga se zapre ob pol 10 dopoldne. Prijave so zaključene. Razven najboljših domačih dirkačev se je prijavilo tudi 14 inozemcev, med njimi Melichar iz Dunaja, Hubmann iz Gradca, Höhnel iz Celovca itd. Za poset občinstva je vse poskrbljeno, najboljša zveza je z jutranjim turistom, ki vozi naravnost do Tržiča, od tam pa je poskrbljeno za ugodno zvezo z avtobusi do Sv. Ane. Vsa pojasnila se dobe pri klubskem tajništvu, telef. 20-66.

Maribor : Celje. Lahkoatletski dvoboj med Mariborom in Celjem bo v nedeljo dopoldne ob 9 na igrišču Železničarja. Med Celjani nastopijo člani ljubljanskega Primorja Goršek, Martini, Marek in drugi.

KAC : SK Korotan (Ljubljana). Jutri se mladi Korotanci srečajo prvič v mednarodni tekmi z juniorskim prvakom Avstrije, s simpatičnim KACom iz Celovca. Za tekmo vlada v dolenjski okolici veliko zanimanje. Zato bodo vsi prijatelji posetili vsekakor zanimivo igro, ki se prične dopoldne ob 10 na igrišču Korotana na Rakovniku. Vstopnina je malenkostna. Vabljeni!

Nogomet v Celju. Jutri v nedeljo bo ob 17 na igrišču pri Skalni kleti v Celju kvalifikacijska nogometna tekma med SK Atletiki in SK Gradjanskim iz Čakovca.

Nogomet na Jesenicah. SK Sora, Škofja Loka : ASK Gorenjec. V nedeljo 11. t. m. bo ob 5 pop. tekma med SK Soro iz Škofje Loke in Gorenjcem. Gorenjc bo nastopil v svoji običajni postavi. V predtekmi nastopijo juniorji Gorenjca proti juniorjem iz Hrušice. Pričetek ob pol 4 popoldne.

Kolesarska zveza, podzveza Ljubljana obvešča vsa kolesarska društva in sekcije, da se v nedeljo 11. t. m. vrše velike medklubske dirke za A in B kategorijo kolesarskega društva »Zarja« Zg. Kašelj. Da se proslava 10letnice obstoja društva čimbolje in slavnejše izvrši, se določi skupno zbirališče z odhodom ob 14 izpred gostilne 7 (Černe) v Mostah proti D. M. v Polju, kjer bo skupni pohod z godbo na veselični prostor gostilne g. Tornič poleg postaje Zalog.

Medklubske kolesarske dirke ob priliki Obrtne razstave v Celju, v nedeljo, 11. avgusta, na progi: Celje—Podplat—Poljčane—Slov. Konjice—Celje km 80 za glavno skupino. Na progi: Celje—Slov. Konjice—Celje km 50 za juniorsko skupino. Start glavne skupine ob 8 zjutraj pred gostilno Zeleni travnik, cilj pred gostilno Svetel na Mariborski cesti. Start juniorske skupine ob 8.30 zjutraj pred gostilno Svetel na Mariborski cesti, cilj istotam. Prijave sprejema g. August Šumer, trgovec v Celju do vključno sobote 10. t. m., prijavnina 10 dinarjev, na startu dvojna. Darila: prvak glavne skupine prejme krasen pokal, darilo Obrtne razstave v Celju. Prvak juniorske skupine pa pokal Kluba slov. kolesarjev v Celju. II. mesto vsake skupine darila. III. mesto kolajni, četrto, peto in šesto mesto diplomo. Polovična vožnja v Celje! Vsak posetnik naj kupi na odhodni postaji ali pri Putniku rumeno legitimacijo K 13 za 5 Din ter celo karto do Celja. V Celju to karto ne sme oddati, ker mu velja za brezplačen povratek.

Veslaški klub v Mariboru in Kajak klub v Ljubljani priredita v okvirju Mariborskega tedna dne 11. avgusta 1935 Kajak tekmo na Dravi na progi Brod pri Fali do Maribora, prostor veslaškega kluba. Dolžina proge je 18 km. Tekmuje se za prvenstvo Dravske banovine. Začetek tekme je ob 10 dopoldne na Brodu pri Fali. Tekma se vrši v sledečih kategorijah: a) Leseni kajak dvosedežniki, b) leseni kajaki enosedežniki, c) zložljivi kajak dvosedežnik, d) zložljivi kajak enosedežnik. Vsa proga se vozi brez prtljage in za zložljive kajake brez krmila. Prvak je oni, ki prevozi celo progo v najkrajšem času. Prvak more postati le jugoslovanski državljan. Tekmovalna proga vodi po glavnem toku Drave. Pri gradu Viltušu vodi tik pod gradom na levi strani s prehodom na sredo struge. Pri mariborskem otoku vodi po desni strani. Cilj je ob veslaškem klubu v Mariboru na levi strani Drave iznad cestnega mosta. Nagrada; Prehodni pokal, darilo veslaškega kluba v Mariboru dobi čoln z najboljšim časom dneva. Prehodni pokal se dobi za stalno, če zmaga isti čoln z istimi tekmovalci dvakrat zaporedoma ali trikrat izmenoma. — Prijava za tekmo se more izvršiti pri veslaškem klubu v Mariboru, kajak klubu v Ljubljani in Zagrebu. Prijavnina znaša po 10 Din za osebo. Zadnji rok prijave je 2 uri pred startom na startu. Skupen odhod tekmovalcev na start je dne 11. avgusta ob 5.44 z vlakom na Falo. Sestanek na glavnem kolodvoru v Mariboru.

SK Sora v Škofji Loki bo v nedeljo 11. avg. ob 5 popoldne prvič odigrala prijateljsko tekmo z renomiranim klubom SK »Primorjem« s prvim moštvom za ligo. Prijatelji in kibici vljudno vabljeni, da v velikem številu obiščejo igrišče SK Sore v nedeljo popoldne.

Proslava 60-letnice obstoja Kola jahačev in vozačev v Ljutomeru pod pokroviteljstvom Nj. kralj. Visočanstva kneza-namestnika Pavla bo imela sledeči program: 15. avgusta popoldne jesenske konjske dirke; 18. avgusta dopoldne razstavo amerikanskih konj, popoldne pa velike jubilejne konjske dirke in jugoslovanski kozaški derby

Kolo jahačev in vozačev v Ljutomeru priredi ob priliki svoje 60-letnice pod pokroviteljstvom Nj. kr. Vis. kneza-namestnika Pavla jubilejne konjsek dirke in jugoslovanski derby na dirkališču Cven pri Ljutomeru dne 15. in 18. avgusta 1935 s sledečim sporedom: 15. avgusta ob 15 konjske dirke po sporedu; 17. avgusta ob 8 premovanje konj v Ljutomeru; 18. avgusta ob 9 sprejem gostov v Ljutomeru in povorka z vozovi in jahači na dirkališče Cven. Ob 10 razstava amerikanskih kasačev na žrebarni Cven; ob 12 skupen obed v gostilni Rajh Katike na Moti; ob 14.30 uporabnostna preizkušnja amerikanskih kasačev v kmetskem gospodarstvu; ob 15 jubilejne kasaške in galopske dirke in jugoslovanski derby po sporedu.

★

KAC : SK Mladika. V soboto, dne 10. t. m. ob 18 se bo vršila na igrišču SK Mladike na Kodeljevem revanžna prijateljska tekma med gori imenovanima. Ker se bo Mladika skušala na vsak način rehabilitirati za prejšnja poraza, bo vsekakor zelo napeta in zanimiva borba.

S. T. K. »Moste«. — Drevi ob 20 strogo obvezen sestanek vseh nogometašev.

M. K. Ilirija. Izredne odborove seje so dnevno ob 13 v kavarni »Evropa« ter se vsi gg. odborniki in člani sportne komisije nujno vabijo k udeležbi zaradi nujnih poslov v zvezi z ljubeljsko dirko.

Kolesarsko društvo »Zarja« na Jesenicah priredi 25. avgusta t. l. ob 10 dopoldne kolesarske dirke na progi 30 km. Proga: Jesenice—Spodnji otok in nazaj. — Darila (tvrdka Krašovec): Kolo v vrednosti 1800 Din. — Pokal, garnitura »Dunlop« pnevmatike, trije aparati za britje, itd. Pravico do tekmovanja za pokal ima vsak dirkač tudi izven konkurence, ki doseže najboljši čas dneva. Ostala darila pa pridejo v poštev le za tekmovalce, ki so si nabavili kolo pri tvrdki Krašovec na Jesenicah. Podrobna navodila daje trgovina Krašovec. Začetek in cilj pred kolodvorom na Jesenicah. Prijavnina znaša 10 Din, vsak dirkač se mora prijaviti do 20. avgusta.

Šahovski turnir

Danes sta se odigrali dve prekinjeni partiji šele iz 3. kola, in sicer Sorli : Longer, ki je ostala remis, in Savič R., ki je dobil proti Cirilu Vidmarju.

Na današnjem 5. kolu je bil Hren prost v A. skupini, v B. skupini pa Šorli. V A. skupini je Milan Vidmar dobil proti Gabrovšku, partija Preinfal in Branko Savič je končala z remijem. Grenčarski in Carev sta igro prekinila. Ravno tako Jonke in Prek, ki stoji malo slabše, ter Nikolić : Šiška, v kateri ima Šiška kmeta več. Izgleda pa, da bo remis.

V B. skupini je Herbatin premagal Longerja. Berič Cirila Vidmarja. Remis sta bili partiji Savič R. : Matvejev in Marek : Sikošek. Licul in Šubarič sta v zelo zapleteni poziciji igro prekinila.

Unione čokolada Unione kakao Unione bonboni

Prleški prosvetni tabor

10 letnica Katoliškega doma v Ljutomeru

Ljutomer, dne 7. avgusta.

Mladina, ali veš, s kako radostjo in s kakim navdušenjem in veseljem in s kako prireditvijo smo pred desetimi leti otvarjali in blagoslavljali v Ljutomeru Katoliški dom. Po desetih letih vas znova vabimo k proslavi jubileja, ki se bo vršila 8. septembra. Res je, da deset let še ni tako dolga doba, a zadnjih deset let našega prosvetnega dela zasluži vso pozornost, zlasti danes po oživljenju naše ljudske prosvete. Zato vabimo vse naše prijatelje iz ljutomerskega, radgonskega in ormoškega okraja in še one iz Slovenske krajine, posebej še vse one, ki so se pred 10 leti udeležili otvoritve in blagoslovitve našega Katoliškega doma, da pridejo tudi tokrat in se z nami raduje jo. 8. september naj bo naš prleški prosvetni tabor.

Naše prosvetno društvo je oživljeno. Manjkal pa nam je dosedaj zunanji simbol naše skupnosti, manjkal nam je društveni prapor. Temu smo odpomogli. Arhitekt Pengov iz Ljubljane nam je naredil načrte. Zato bo 8. september obenem dan blagoslovitve našega novega društvenega prapora, prvega po vstajenju naše prosvete.

Vabimo vas k proslavi našega jubileja, obenem pa vas prosimo, naši prijatelji, da nam z denarnimi prispevki pomagate plačati naš novi društveni prapor, ki bo umetnina in ponos vsega okraja. Prispevki naj se nakažejo na račun Okrajne posojilnice v Ljutomeru, ček. rač. štev. 10746.

Gorenjski tabor v Komendi

Pripravljalna dela so končana. Veličasten vtis dela spomenik padlim vojakom, katerega je izvršila tvrdka Vodnik v Ljubljani. Tudi evharistični svetilnik vzbuja pozornost številnih obiskovalcev, kateri hodijo opazovat priprave za ta veliki gorenjski tabor. Obema spomenikoma se je pridružil še tretji, kateri naj zastopa po besedah g. prof. Plečnika stari vek naše zgodovine: je to rimski nagrobni kamen z upodobljenim delfinom, kateri je še zelo dobro ohranjen, dočim čaka napis še razvozlanja. Ves prostor je okrašen z gorenjskimi pušeljci, ki krasijo mesto mlajev slavnostni prostor. Prosimo, da se vsi udeleženci udeleže že sprejema škofa, ki bo ob 8 pri vili Mejač.

Opozarjamo na naše včerajšnje poročilo o avtobusnem prometu. Za one pa, ki pridejo s svojimi kolesi, imamo pripravljeno shrambo na podu g. Mejača (na domu), za vozove pa je določeno zadnje dvorišče iste hiše. Pevce prosimo, da se točno zberejo k skupni vaji. Pripravljeno je zopet novo število gorenjskih narodnih noš, katere kažejo, da bodo vtisnile poseben pečat slavnosti. Sprejemamo nove prijave do sobote zveče r. Ponovno prosimo, da nam skupine prijavijo število opoldanskih kosil. Za popoldansko veselico je izvrstno preskrbljeno. Na svidenje v gostoljubni Komendi. — Pripravljalni odbor.

Koledar

Sobota, 10. avgusta: Lavrencij, mučenec; Pavla, devica.

Novi grobovi

† V Sromljah pri Brežicah je umrla dne 7. t. m. ga. Uršula Sottler, roj. Sekoranja, stara 75 let. Ranjka je bila inteligentna, a vendar skromna in tiha ženska; vedrost njenega značaja, požrtvovalnost in velika ljubezen do svojcev ji je omogočila prenašati uspešno vso pezo življenja žene-matere. Pokoj njeni duši!

Ostale vesti

— **Z ozirom na prepozno obvestilo za dovoljenje polovične vožnje** opozarja odbor obrtne razstave v Celju zunanje posetnike celjske obrtne razstave v Celju zunanje posetnike celjske obrtne razstave, da zahtevajo na odhodni postaji rumeno legitimacijo K 13, s katero imajo pravico do brezplačnega povratka. Žigosanje legitimacije je brezplačno.

— **25 letnico mature** so slavili maturanti gimnazije v Kranju dne 7. avgusta pri tovarišu župniku Francu Štiglicu v Šmartnem ob Dreti. Maturanti so prišli na to slavnost iz treh držav; Jugoslavije, Avstrije in Italije. Udeležili so se obletnice: Varl Leopold, živinozdravnik v Litiji, Koprivšek Štefan, šef pravnega oddelka Agrarne banke v Belgradu, Pogorelec Slavko, uradnik Radio a. d. v Belgradu, Erjavec Lojze, višji kontrolor drž. žel. v Ljubljani, Pagon Fran, načelnik materijalnega skladišča drž. žel. v Mariboru, dr. Avg. Reisman, odvetnik v Mariboru, Burnik Janez, župnik v Zgornjem Tuhinju, Muri Ignac, župnik v Gorenjkah na Koroškem, Črnivec Jernej, župnik v Št. Janžu na Dolenjskem. Odsotnost je opravičil z daljšim pozdravnim pismom službeno zadržani tovariš Albin Omahen, sodnik vojaškega sodišča v Nišu. Udeleženci intimne slavnosti so naslednji dan obiskali Gornji grad, Logarjevo dolino in domačijo tovariša Franca Štiglica v Rečici ob Savinji, med njimi tudi tovariš, ki službuje v Italiji.

Obiščite obrtno razstavo v Celju!

Dosedaj 10.000 obiskovalcev iz Jugoslavije in inozemstva.

50 % popust na železnici.

— **Razpis glasbene nagrade.** Ustanova Elizabeth Spragne Coolidge je razpisala nagrado 1000 (entisoč) dolarjev za delo komorne glasbe, napisano za godalni kvartet brez klavirja. Tekmovanja se lahko udeležijo skladatelji vseh narodnosti. Rok za vlaganje del poteče 30. septembra 1936. Rokopisi (partiture in posamezni glasovi) naj se pošiljejo anonimno — vengar s polnim imenom in natančnim naslovom skladatelja v priloženi zapečateni kuverti na naslov: Library of congress, Division of musik »Elizabeth Spragne Coolidge Fundation« — Washington. V poštev pridejo samo takšna originalna dela (ne aranžmani), ki še niso nikdar javno izvajala. Skladateljev rokopis ostane last Kongresne biblioteke in se vnese v zbirko rokopisov omenjene knjižnice. Nagrajeno delo se bo izvajalo prvič na bodočem festivalu komorne glasbe v Kongresni biblioteki spomladi leta 1937. Vsa doposlana dela bodo podvržena pravilom tega natečaja.

— **Požar v Vodicah.** Na Gorenjskem se zadnje dni vrsti požar za požarom. Samo v krajih med Kranjem in Kamnikom je bilo v zadnjih dnevih osem požarov. Zadnji požar je bil v noči na petek pri posestniku J. Kubancu v Vodicah. Zgorel je ves senik z kozolcem, v katerem je bil spravljen dober del letine, obenem pa tudi mnogo kmetskega orodja. Pred nekaj dnevi je bil požar v Trbojah, pred štirimi dnevi pa v Vogljah. Ljudstvo je obupano ter je osnovalo posebne nočne straže, ki pazijo na požigalce. Te straže bde noč in dan in čakajo, kdaj se pojavijo sumljivi požigalci, toda dosedaj niso mogli ujeti še nobenega.

Gostovanje velike dunajske umetnice
»DELE LIPINSKAJE«
v soboto 10. avgusta v Kazini na Bledu.

— **Za avtobusni izlet v Bruselj** je danes zadnji čas prijave. Ne zamudite ugodne prilike ogledati si po ceni francoska bojišča, Pariz, Bruselj, Köln, Nürnberg, München in druge zanimive kraje. Odhod je 18. avgusta ob 5 zjutraj. Putnik, Ljubljana.

— **Z avtobusom na velesejem v Leipzig, v Prago in na Dunaj.** Putnik Ljubljana priredi 12 dnevni avtobusni izlet na velesejem v Leipzig, v času od 26. avgusta do 6. septembra 1935 po sledečem programu: Odhod 26. avgusta iz Ljubljane, izpred biljetarniee Putnika preko Podkorena—Spittala v Salzburg in München. Iz Münchena dalje v Nürnberg na železniško razstavo in v Leipzig na velesejem. Po tridnevnem bivanju v Leipzigu nadaljevanje vožnje preko Dresdena v Prago in na Dunaj, iz Dunaja povratek 6. septembra preko Semmeringa v Ljubljano. Cena izleta je 3.385 Din, t. j. vožnja, vsa oskrba, napitnine, takse, postrežba, vstopnine, vodniki, razven vstopnine na velesejme. Potni list si mora preskrbeti vsak potnik sam, vizume preskrbi na njegov račun Putnik. Prijave, obenem s plačilom, najkasneje do 20. avgusta pri »Putniku« za nebotičnikom.

— **Za avtobusni izlet v Logarsko dolino in na Ljubelj,** v nedeljo 11. t. m. sprejema »Putnik« prijave do sobote.

— **Nov most.** Na novi cesti Lesično—Prevorje—Št. Jurij ob j. ž. je končan v Četu med 4. in 5. km nov most. Dasi so dela trajala nad dva meseca, vendar ni bil promet prekinjen delj kakor za 4 ure. Novi most so gradili kar pod starim, ki so ga v par urah odstranili in brž cesto posipali. — Nujno je potrebno, da cestna uprava obnovi kakega pol km oddaljeno zanemarjeno korito za napajanje živine. Nav sej 16 km dolgi novi cesti je to korito edino. Studenec daje vodo tudi v veliki suši.

— **Motnje v želodcu in črevesu, ščipanje v** trebuhu, zastajanje v žilnem sistemu, razburjenost, nervoznost, omotičnost, hude sanje, splošno slabost olajšamo, če popijemo vsak dan čašo »Franz Josefove« grenčice.

Strelska družina v Dolenjem Logatcu bo priredila v nedeljo, dne 18. avgusta 1935 celodnevno nagradno streljanje na svojem strelišču v Dolenjem Logatcu. — Po končanih tekmah vrtna veselica. Pri prireditvi sodelujejo vse družine iz okraja Logatec, kakor tudi druge družine iz bližje okolice.

— **Najdeni cerkveni kelihi.** Na orožniško postajo v Brežicah je prinesla trgovka Ana Greglova te dni škatlo, v kateri sta bila dva cerkvena, toda zlomljena keliha. Prvi kelih je bil srebrn, drugi pa nikljast. Oba keliha sta bila zlomljena na tri dele. To škatlo sta pustila pred štirimi, petimi meseci v trgovini Greglove neki približno 50 let star mož in neka 50 letna ženska. Nedvomno je, da sta bila keliha ukradena v kakšni cerkvi, ker pa ne predstavljata velike vrednosti, sta se jih tatova na ta način iznebila. Orožništvo sedaj poizveduje, kje bi bila keliha ukradena.

— **Enoletni trgovski tečaj v Ljubljani,** Kongresni trg 2, II. nadstropje (Trgovski učni zavod), je dosegel v preteklih letih pri svojih učencih najboljše uspehe. Zavod razpolaga z najmodernejšimi programom, ki ga izvajajo samo prvovrstne moči. — Istotam se vrše razni večerni, jezikovni, strojepisni, stenografski in drugi specijelni tečaji. Zavod daje ustmeno ali pismeno vsa pojasnila brezplačno. — Priporočamo!

Ljubljanske vesti

Ureditev živilskega trga

Ljubljana, 9. avgusta.

Glavne pritožbe zoper ljubljanski živilski trg v vseh zadnjih letih so se po večini nanašale na neznosen prah, ki se tu dviga in ki kvari živila, zlasti meso. Lani so trg nekoliko makadamizirali, tako, da ob deževnih dneh vsaj ni bilo toliko blata na njem. Letos pa napravlja živilski trg še en korak naprej. Mestno cestno nadzorstvo je dalo trg ponovno očistiti in potlačiti z malim valjarjem na motorni pogon in ročnim vodstvom. Sedaj mestni delavci zasipajo trg z neko smolnato zmesjo, ki jo posipljejo z drobnim in debelejšim peskom. Nato delavci zopet potlačijo to zmes z ročnim valjarjem. Na ta način dobe tla živilskega trga trdno vrhno plast, ki se ne bo prašila ter bodo sčasoma ta tla izgledala, kakor, da so asfaltirana. Na živilskem trgu ni večjega prometa s težkmi tovornimi vozili in zato bo ta tlak tudi dolgo zdržal, ces leto dni pa bo nedvomno prav gladek. Glavni namen tega tlakovanja bo dosežen: živilski trg bo vsaj zaradi prahu v bodoče neoporečen, vsaj do tedaj, dokler ne bo zrastla nova živilska tržnica.

★

⊙ **Češkoslovaški gostje.** Včeraj je prispela v Ljubljano skupina češkoslovaških planincev, ki so te dni preplezali glavne vrhove naših planin. Radi slabega vremena niso mogli na Triglav, pač pa so se povzpeli na Kredarico. Med njimi sta tudi dva časnikarja. Skupino vodi g. Janek, tajnik Češkoslovaške-jugoslovanske lige v Brnu. Iz Ljubljane, kjer so gostje Jug.-češkoslovaške lige, odpotujejo v Celje, Ptuj in Maribor! Dobrodošli na naši zemlji!

⊙ **Nova maša.** V nedeljo, 11. avgusta, bo na Rakovniku imel ob pol 9 prvo slovesno sv. mašo novomašnik, salezijanec g. Cigan Franc. Slavnostni govor ima č. g. dr. Al. Tome. Po sv. maši je darovanje za g. novomašnika, ki bo dal vsakemu v spomin novomašno podobico. Popoldne ob pol 4 pa je slovesni blagoslov. Govor ima ravnatelj zavoda g. dr. Volčič. Ob 5 pa priredi salezijanski oratorij g. novomašniku akademijo v zavodovi dvorani.

⊙ **Velik praznik Gasilske čete v Zgornji Šiški** bo dne 11. avgusta, ko proslavi 30. letnico smotrenega delovanja in krst motorne brizgalne. Slovesnost praznovanja se začne ob pol 3 popoldne z zbiranjem narodnih noš in bratskih gasilskih čet pri Galletovi graščini. Nato obhod po vasi pred Gasilni dom, kjer bodo slavnostni govori in krst motorke. Slavnost je združena z izletom gasilske žup. Ljubljana-mesto, zato upravičeno pričakujemo obilne udeležbe.

⊙ **Tujsko-prometni svet mesta Ljubljane** priredi drevi ob 8 promenadni koncert pred Narodnim domom na Aleksandrovi cesti Koncert izvaja Nar. žel. glasbeno društvo »Sloga«. Sporedi bodo na razpolago za ceno Din 1.—

⊙ **Zdravniške preiskave vseh oseb ozir. družin,** ki sprejemajo na stanovanje dijake vseh šol v Ljubljani, se bodo vršile z ozirom na odlok kraljevske banske uprave v Ljubljani od 16. avgusta do 10. septembra t. l. v Protituberkul. dispanzerju (palača OUDZ, Miklošičeva c.), in sicer ob sredah, četrtkih in petkih od pol 17 do 18. Dispanzer bo izdajal potrdila o izvršeni preiskavi in zdravstvenem stanju z ozirom na tuberkulozo v družini, s katerimi se bodo morali izkazati pri ravnateljstvih šol.

⊙ **Posestnike novih hiš opozarjamo,** da bo ustanovni občni zbor »Društva posestnikov novih hiš« v Ljubljani drevi ob 20 v restavracijskih prostorih hotela Štrukelj. Na zborovanje vabimo tudi izven ljubljanske posestnike novih hiš, ker področje društvenega delovanja je cela dravska banovina. Eno uro pred začetkom zborovanja se bodo v istih prostorih sprejemali novi člani ter razdeljevala društvena pravila.

⊙ **Kam pa? V nedeljo vsi kegljači na kegljišče k »Perlesc«. Krasni dobitki!**

⊙ **Nočno službo imajo lekarne:** mr. Sušnik, Marijin trg; mr. Kuralt, Gosposvetska cesta 10 in mr. Bohinec ded., Rimska c. 31.

⊙ **Veža pri zadnjih vratih direkcije železnic** v Kolodvorski ulici služi gotovim ljudem za stranišče, kar dokazujejo cele luže in odpadki, papir itd. ter neznosen smrad, ki se širi od tam celo na cesto ter udari vsakemu pasantu v nos. To ni slučajno enkrat, to je stalna prikazen. Skrajni čas bi bil, da se ta škandal odpravi.

V nedeljo na Golnik

Pred dobrim letom je bila v Križah pri Tržiču ustanovljena krajevna protituberkulozna liga Vkljub kratki dobi obstoja je zavzela liga velik obseg, saj šteje že nad 400 članov in beleži že prav lepe uspehe na polju protituberkuloznega gibanja. V nedeljo, dne 11. avgusta priredi liga na vrtu zdravilišča Golnik svojo prvo javno prireditev, katere čisti dobiček je namenjen humanitarnim in socialnim nalogam Protituberkulozne lige in pobijanju jetike v najširši okolici Golnika. Zanimanje za to prireditev je veliko in pričakovati je, da se bodo na ta dan zbrale na idiličnem Golniku velike množice prijateljev in podpornikov protituberkuloznega gibanja, pa tudi prijateljev poštene, prisrčne zabave. Prireditelji so sestavili obširen program, ki bo gotovo zadovoljil vsakega obiskovalca. Nad vse zanimiva bo pevska tekma, katere se bo udeležilo več pevskih zborov iz okolice Golnika. Vse obiskovalce opozarjamo, da se prične z izvedbo programa točno ob treh popoldne. V slučaju slabega vremena se vrši prireditev na praznikdne 15. avgusta. Ugodna železniška zveza je z vlakom, ki odhaja iz Ljubljane opoldne, ozir. iz Kranja ob 1. Na postaji Križe je na razpolago avtobus.

Kranj

vsako soboto in nedeljo koncert na vrtu hotela
„JELEN", Kranj
Prvovrstna kuhinja — pod lastnim vodstvom. Se priporoča
WAND R.

Mariborske vesti

Mariborski teden - popoln uspeh

Da bo Mariborski teden letos tako uspel, tega niti prireditelji od daleč niso pričakovali. Maribor je te dni podoben pravcatemu mravljišču. Same nove obraze srečujemo po ulicah, vsak vlak nam pripelje več tujcev in skoraj da je že zmanjkalo stanovanj. Hoteli so zasedeni in tujsko prometni urad MT nakazuje prenočišča po večini že po zasebnih stanovanjih. Veliko zanimanje vlada med obiskovalci Maribora za razstave Mariborskega tedna, ki so letos na višku, zlasti pa so privlačne plavalne tekme na Mariborskem otoku, ki so se pričele danes popoldne. Višek tekmovanj bo v nedeljo, ko se vršijo sami finalni boji. Pride takrat zlasti veliko gledalcev iz Rogaške Slatine in Dobrne z avtobusi in po železnici. Gospodarski efekt Mariborskega tedna bo letos bolj zadovoljiv, kakor prejšnje prireditve. Prihaja v Maribor publika, ki se zanima tudi za naše trgovine. Vzpodbuja jo zlasti tekstilna razstava, modna revija in razstava obrtnikov.

★

☐ **Umrl je pri Sv. Urbanu nad Mariborom** Anton Lorbek, bivši dolgoletni slovenski župan občine Kamnica. Bil je vedno zvest pristaš slovenske katoliške misli. Pogreb blagega pokojnika bo danes popoldne ob 3 na farno pokopališče v Kamnici.

☐ **Župani na tečaju.** Na mestnem načelstvu se je vršil tečaj županov iz obeh mariborskih okrajev. Predavali so dr. Fux iz Ljubljane o določilih izvršilnega reda, ki se nanašajo na zaščito kmečkih posestev, višji inspektor od banske uprave Gorkič je govoril o občinskih proračunih, dr. Kukman pa o občinskih delovodjih in članstvu občin.

☐ **Nova hiša pogorela.** V Račah je zgorela nova hiša posestnice Pavle Kmetič. Škode je do 40.000 Din. Lastnica je bila med požarom na Poiskavi na tomboli ter je po prihodu z veselice našla doma le kup razvalin.

☐ **Terenska vožnja** mariborskih motociklistov se je vršila na progi Maribor, Kamniška cesta, Turnerjeva ulica, Vrbanova do Lovrenčiča po Vinodolu mimo Slavčeve gostilne do Treh ribnikov k cilju v Vrazovi ulici. Prvi je bil med solovozači Adolf Šoster, drugi Franjo Čeh, med vozači s prikolico pa Franc Čančal in Karl Kancler.

☐ **Smrt v apneni jami.** Strašna nesreča se je dogodila v Kuzmi. 3 letni Jožef Žohar je padel v jamo, v kateri se gasi apno. Fantek je zadobil take opekline, da je takoj umrl.

☐ **Ministrstvo ne dovoli moke v klobasah.** Zanimivo klobasarsko pravdo je izzval neki mariborski mesar s svojo pritožbo na zagrebško sodišče, ali se sme mešati v klobase moka. Zagrebška instanca je bila mnenja, da ni kaznjivo, če tvori sestavni del klobas tudi moka, ministrstvo pa je sedaj izdalo odločbo, v kateri strogo prepoveduje vsako mešanje mesa in moke v klobasah.

Umesten spomin

Te dni je izšla Jugoslovanska antologija v francoščini, ki jo je napisal belgrajski profesor Miodrag Ibrovac in v kateri je zbranih tudi nekaj slovenskih del. Pri tej priliki se spominja nek slovenski list dogodka, ki se je odigral lani v sedmem razredu neke slovenske gimnazije, ko je stopil vanj g. Ibrovac kot ministrski odposlanec. Vpraša neko učenko:

»Povejte sonet o Vrbi!«

Nič!

»Razumete: deklamirajte pesem »O Vrba!« ...«

Nič!

»No, pa povejte samo, kakšne misli razvija pesnik v tej pesmi!«

Nič!

To je bilo že malo preveč. V sedmi šoli in učenka ne ve nič o Vrbi?!

V razredu smrtna tišina.

»No, dobro: jo bom pa vam jaz deklamiral.«

In gospod odposlanec iz Belgrada je Slovenki sedmošolki, ki ni imela pojma o Prešernovi Vrbi, začel deklamirati:

»O Vrba, srečna, draga vas domača,
kjer hiša mojega stoji očeta!« ...

Smrtna tišina v razredu se je še povečala. Čudo božje! Odposlanec iz Belgrada zna Prešernove pesmi na pamet! Nekatere se niso mogle zdržati več. Da odvrnejo tako sramoto od razreda, so začele deklamirati z njim, da ne bi mislil, da je pesem v razredu res neznana.

List, ki prinaša to zanimivo in za nas resnično sramotno epizodo, pa je pozabil povedati, kdo je kriv takih razmer v naših šolah. Vsaj tega bi se lahko spomnil, kateri režim v Sloveniji je bil tisti in kateri »slovenski« šolniki so bili tisti, ki so povzročili, da so morali učenci iztrgati iz slovenske čitanke celo polo, češ da so te pesmi in proze »separatistične« ... Meminisse juvat.

Radio

Programi Radio Ljubljana:

Sobota, 10. avgusta: 12.00 Vožnja neznano kam — 12.45 Poročila, vreme — 13.00 Čas, obvestila — 13.15 Vožnja neznano kam — 14.00 Vreme, spored — 18.00 Na delopust — veselih lic! Radijski orkester — 18.50 Zunanji politični pregled — 19.10 Čas, vreme, poročila, spored, obvestila — 19.30 Nacionalna ura — 20.00 Mamzelle Nitouche (radijska opereta) — 22.00 Čas, vreme, poročila, spored — 22.10 Lahkih nog na okrog. Koncert plesne glasbe in plošče.

Drugi programi:

Belgrad: 17.00 Narodne pesmi, poje Dobrica Grozdanović ob spremljanju orkestra — 19.30 Nacionalna ura, Peter Perunović, narodni goslar — 22.20 »Put oko sveta« (Br. Nušić). — **Zagreb:** 20.15 Vokalni koncert Maje Cviljušca — 20.45 recitacija (Tito Strozzi in Nada Babič) — 21.15 Koncert na flavto — 22.15 Mihajlo Lebedev poje ruske pesmi. — **Praga:** 21.50 Koncert. — **Varšava:** 21.30 Simfonični orkester. — **Toulouse:** 22.20 filharmonični orkester — 22.45 Argentinska glasba. — **Radio-Paris:** 20.00 Koncert na klavir (švicarska glasba). — **Milan:** 20.40 Koncert lahke glasbe. — **Rim:** 20.40 »Edgar«, Puccinijeva lirična drama.

Poizvedovanja

Nagrado 700 Din dobi, kdor izsledi tatu, ki mi je 9. t. m. na Savi pri Tomačevem ukradel hlače, zlato uro dvokrovko z velikim monogramom I. R. in zlato verižico, dalje srebrno cigaretno dozo in denarnico z nekaj gotovine ter dokumenti. Svarim pred nakupom!

V spomin pok. Alfonzu Žižku

Tebi, dragi Alfonz, veljajo te spominske besede, Tebi, ki smo Te tako ljubili, ker smo vedeli, da si Ti ljubil tudi nas, ves tovariški in ves katoliški. Pa si šel od nas, brez vsakega slovesa, tako nepričakovano, da nam je zatrepetalo srce, ko smo slišali grozno vest o Tvoji smrti v deročih valovih Mure. Ko bi Ti vedel, kako smo se spraševali: ali je res, ali je mogoče, zakaj Te niso rešili Tvoji tovariši z bližine? Onemeli smo obstali, nikdo ni dal odgovora, nespremenjeno je ostalo dejstvo, da Tebe ni več pri življenju. Pa tako zgodaj in toliko nad je splavalo s Teboj. S tolikimi žrtvami in s toliko pridnostjo si končal maturo s prav dobrim uspehom. Pot slovenskega študenta si hodil, za katero ve le malokdo. Jaz vem, da je bila ta pot s trnjem posuta. A Ti si hodil z neupognjenim hrbtom in z nasmehom na licih. Saj mi boste pritrdili, tovariši njegovi! Mož si bil še sedaj, ko si stal šele na razpotju življenja, mož bi ostal tudi na poti, ki si jo v duhu gledal pred seboj: morda jurist, morda tudi bogoslovec. Ni še padla končna odločitev. Veš, kako si se nasmehnil, ko si še poslednjega dne zjutraj bil pri meni, pa sem Te malo podražil, rekoč: Alfonz, kadaj bova delala prošnjo? Se danes vidim Tvoj nasmeh. Z Bogom si mi rekel in si odšel, ne da bi se zopet vrnil. Saj si tako rad prišel k meni. »Jutri grem v Celje na akademski tečaj, čez teden se vrnem,« tako si dejal. Pa nisi odšel v Celje, mimo si šel proti daljnemu Jeruzalemu. Ta misel tolaži Tvoje starše, posebe brata bogoslovca, pa tudi nas, da si odšel proti Jeruzalemu, kjer se bomo veseli zopet našli. Morda še ob potu počivaš, truden od dalnje poti? Molili bomo, da ne omagaš pred ciljem. In Ti boš mislil za nas, kajne? Z Bogom! M. M.

Ljutomer, 8. avgusta.

V torek popoldne so pri brodu na Razkrižju našli abiturienta g. Alfonza Žižeka. Trpulo so prepeljali v Ljutomer, kjer se je vršil danes, v četrtek, slovesen pogreb, katerega se je udeležila velika množica domačinov. Od vseh strani so prihiteli prijatelji rajnega, največ iz Prekmurja, odkoder je bil rajni Alfonz doma. Pogreba so se udeležili vsi študenti iz bližnjih krajev, pa tudi iz Ljubljane in Hrastnika njegovi šolski tovariši. V cerkvi je govoril in pogreb vodil gosp. Radoha, salezijanec z Razkrižja. Ob grobu so se od rajnega poslovili trije njegovi stanovski tovariši. Naj Ti bo lahka slovenska zemlja!

★

Celje

Slovensko obrtno društvo v Celju je imelo v četrtek zvečer svoj redni letni občni zbor. Na dnevnem redu so bila običajna poročila funkcijonarjev, iz katerih je razvidno, da društvo napreduje. Število članstva se je v zadnji poslovni dobi pomnožilo za 49 in znaša sedaj 139. Finančno stanje je zadovoljivo. Volitev letos ni bilo.

Hmeljski trgovci prihajajo. Prvi hmeljski trgovci so se že pojavili v Celju, znamenje, da se nahajamo tik pred hmeljsko sezono. Še nekaj dni in že se bo začelo z obiranjem hmelja.

Prireditve na obrtni razstavi danes in jutri, v nedeljo. Danes zvečer bo na veseličnem prostoru »Noč ob Jadranu«. Krasna razsvetljava, umetni ognji, streljanje vojnega brodovja, morski valovi itd. Jutri, v nedeljo od 10 do 12 promenadni koncert, dopoldne otvoritev mizarskega tečaja, popoldne kolesarska dirka Kluba slov. kolesarjev na progi Celje—Konjice.

Obrtna razstava v Celju se je spremenila v pravi velesejem. Že do sedaj je obiskalo razstavo okrog 10.000 obiskovalcev iz vseh krajev države in tudi mnogo inozemcev. Vsi posetniki se laskavo izražajo o lepi in okusni ureditvi. Take obrtne razstave gotovo v dravski banovini še ni bilo. Tudi razstavljalci so v splošnem zadovoljni ter je bilo sklenjenih precej kupčij. Tudi v propagandnem oziru je razstava popolnoma dosegla svoj namen. Velik veseličnі prostor nudi vsak dan obilo zabave, tako da je vsesplošna sodba, da je celjska prireditev prav velikomestna. Celje nudi praznično sliko. Ugodnost polovične vožnje, ki je bila dovoljena šele po otvoritvi, nudi vsem priliko, da si poleg razstave ogledajo naše lepe kraje, katerih okrog Celja ne manjka, posebno zdravilišča in letovišča, ki jih je v neposredni bližini pet.

Šmihel pri Novem mestu

V nedeljo, dne 11. t. m. ob pol 9 zvečer priredi šmihelski R. K. pred šmihelsko cerkvijo misterij »Slehernik«. Dobiček je namenjen za nameravano sirotišnico, katero akcijo so pred kratkim pokrenile bivše učenke šmihelskega samostana, ki hočejo za 50-letni jubilej postaviti svojim učiteljicam dostojen human spomenik. Vstopnice se dobe v predprodaji pri šolskem upravitelju g. Kalanu in pa v Novem mestu pri Krajcu. K obilni udeležbi vljudno vabimo. (O plemeniti akciji bivših učenk šmihelskega samostana bomo objavili daljši članek, kakor hitro nam bodo to dopustili razmere v tiskarni. Op. ured.)

Trbovlje

Delavski tabor ima krščansko rudarsko in okoliško delavstvo Posavja in Savinske doline v nedeljo, 18. avgusta dopoldan na Sv. Planini nad Trbovljami. Ob desetih bo sv. maša in govor gosp. Vitala Voduška, pri maši poje zagorski cerkveni zbor pod vodstvom pevovodje g. Rozmana. Po cerkvenem opravilu zborovanje na prostem. Tu govorijo: Vital Vodušek, zastopnik JSZ, Lešnik Alojz in Guna Franc. Prireditelji oskrbijo posetnikom tabora za nizko ceno okrepčila, godbe in pevci pa bodo skrbeli za razvedrilo v naravi. V slučaju slabega vremena se tabor preloži na 25. avgusta.

Vič

Prosvetnega društva 30-letnica. Smisel za društveno življenje je na Viču močno razvita. Saj štejemo nad 20 različnih društev. Najstarejše med njimi pa je vsekakor Prosvetno društvo, ki proslavi te dni 30-letnico svojega delovanja. Prosvetno društvo je bilo ustanovljeno že leta 1903, vendar zadnje dve leti zaradi znanih razlogov ni moglo delovati in praznuje letos 30-letn. svojega delovanja. V zvezi s to proslavo se bodo vršile danes in jutri mnogotere prireditve in je vsaka hiša prejela potreben spored. — Nemalo zaslug za razvoj in procvit Prosvetnega društva imajo naši gg. patri frančiškani, predvsem župnik p. Teodor Tavčar, ki je velik prijatelj in podpornik. Zato mu društvo priredi podoknico drevi ob pol 8. Prijatelje Prosvetnega društva pa prosimo, da razobesijo zastave in da se proslave udeleže v velikem številu.

Jože Anžur aretiran

Zasledovani Jože Anžur, doma iz Spodnje Zadobrove, je bil aretiran ponoči v najslajšem spanju na domu v senu na podu. Dva orožnika vevške orožniške postaje sta ga prijela in odvedla v ljubljanske sodne zapore zaradi suma, da je izvršil vlom na Dolgem Brdu pri posestniku Levičniku. On zatrjuje, da je popolnoma nedolžen in da je hodil po hribih samo zato, da bi kupil kuhano žganje. Pri vlomu na Dolgem Brdu je bil udeležen še neki moški, ki so ga očividci opisovali kot tipa ki po osebnosti sliči meseca junija iz ljubljanskih zaporov pobeglega Bradoške. Neka posestnica v Spodnji Zadobrovi je povedala, da je prišel 19. junija tja neki moški, ki je bil oblečen v popolno kaznjeniško obleko.

Kje pa je drzni vlomilec Bradeško, o tem bo treba še točnejših poizvedb. Bradeško je pisal iz Hornbirna na Koroškem dve pismi, naslovljeni na poveljnika jetniških paznikov g. Čamernika in na nekega svojega prijatelja v zaporih. Oba je lepo pozdravil in pisal, da se nahaja v zlati svobodi in da potuje lepo naprej po svetu. Sedaj je pa dobil ravnatelj jetnišnice ljubljanske pozdrav z Budjejevic. Krasno razglednico z njegovim podpisom. Kratko pozdravlja in pravi, da potuje dalje po svetu v Varšavo. Drzni vlomilec Bradeško je mogoče to vse fingiral, toda njegova pisava na pismih ga izdaja, da je res prešel naše meje in je napravil lepo turnejo po velikih mestih.

Ko si ogledate razstavo v Št. Vidu, prosim, da daste pažnjo tudi na dela tvrdke v sobi št. 8.

Egidij in Karel ERJAVEC

mizarstvo

Brod (poleg Tacenskega mostu).

MALI OGLASI

V malih oglasih velja vsaka beseda Din 1·—; ženitovanjski oglasi Din 2·—. Najmanjši znesek za mali oglas Din 10·—. Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročilu. — Pri oglasih reklamnega značaja se računa enokolonska 5 mm visoka petitna vrstica po Din 2·50. Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Službe dobe

Blagajničarko

starejšo moč, zanesljivo in samostojno, reprezentativnega nastopa, sprejme Avtomatični bufet. — Naslov v upravi »Slovenca« pod številko 9537.

Stanovanja

ODDAJO:

Trisobno stanovanje

s kopalnico in pritiklinami (soba za služkinjo) se odda za 1. november t. l. Poizve se pri hišniku, Ljubljana, Pred škofijo 1. Ogled stanovanja vsak dan dopoldne do 12.

Lepo opremljeno sobo

s posebnim vhodom oddam enemu ali dvema gospodoma ozir. gospodičnama. — Čopova ulica 1 (Del. zbornica), I. nadstr., vrata 18.

Sobo

lepo opremljeno, oddam s 1. septembrom solidnemu gospodu ali dami. Dvořakova ulica 3/III.

Dvosobno stanovanje

oddam za 1. september. Vrhovčeva ulica 12.

Iščem za september

stanovanje 2 sob s kuhinjo, najraje na Mirju. Naslove sprejema uprava »Slovenca« pod značko: »3 osebe« 9482.

IŠČEJO:

Stanovanje iščeta

zakonca brez otrok v bližini gorenj. kolodvora. Naslov v upravi »Slovenca« pod štev. 9450.

Dvosobno stanovanje

s kopalnico in pritiklinami išče za september v centrumu ali bližje kolodvora mlajši zakonski par brez otrok. Ponudbe pod »September 9486« upravi »Slovenca«.

Mirna stranka

išče za 1. september stanovanje dveh ali treh sob po možnosti v centrumu. Ponudbe je poslati na Aloma Company, d. z o. z., Ljubljana, pod šifro: »Točen plačnik« 9492.

Prodamo

Kolesa Din 800

in vsi rezervni deli po najnižji ceni

Nova trgovina koles

Tyrševa 36 (Dunajska)

140 hl vina

iz lastnega vinograda na Varaždin-bregu, proda Ravnateljstvo nadbiskupskih dobara, Zagreb, Vlaška ulica 75.

Lahka letna oblačila

buret, kaša, sport-hlače, lister, perilo itd. poceni naprodaj pri Preskerju, Sv. Petra c. 14.

Maline

sveže, lepe, dobavimo: pod 100 kg po 3.50 Din, nad 100 kg po 3.25 Din. Naročila oddati v mlekarni, Pražakova ulica 15.

Perzijsko preprogo

nerabljeno, 3×4 m, ugodno proda Javno skladišče nasl., Celje.

Premog, drva

SLOVŠA

Kolezijska ulica 19.

Telefon 39-34

Denar

Posojila

na vložne knjižice daje Slovenska banka, Ljubljana, Krekov trg 10

Kupim vložne knjižice

Mestne hranilnice ljubljanske do Din 100.000, in Okrajne posojilnice Škofja Loka do Din 50.000. — Sprejmem tudi knjižice manjših zneskov. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Plačam gotovino« 9485.

KUPUJTE SLOVENEC IN ZAHTEVAJTE GA POVSOD

Posestva

Enodružinska hiša

v Ljubljani naprodaj za Din 35.000. Naslov pove uprava pod štev. 9545.

Auto-motor

Motorno kolo »Puch«

rabljeno, a dobro ohranjeno, 250 ccm, naprodaj po ugodni ceni pri Viktor Bohinec, Ljubljana, Tyrševa cesta 21.

Glasba

Klavir (Bösendorfer)

dobro ohranjen, prodam poceni radi pomanjkanja prostora. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 9433.

Vnajem

Kavarno in hotel

z restavracijo oddam v najem na Gorenjskem. Kavcija potrebna! Ponudbe na upravo »Slovenca« pod številko 9521.

Tinčkove in Tončkove prigode

100.

SLONI SE SPUSTIJO V DIVJI BEG

Odprl je pokrov skrivnostnega zaboja. Hopla! je smuknilo iz njega krdelo drobnih mišk. Naravnost slonu na glavo so poskakale zmedene živalce. Orjak slon, ki se niti leva ne bi zbal, se je nedolžnih mišk tako prestrašil, da mu je kar sapa zastala.

Ko se je opomogel od prvega presenečenja, se je obrnil na petah in jo odhlačal nazaj s takšno naglico, da ol bil kmalu pogazil krvoločnega tigra, ki je prihuljeno sledil procesiji slonov. Slonovemu zgledu so sledili tudi njegovi tovariši. Pomislite, kako smešen in čuden prizor je bil to: več ko petdeset slonov beži pred drobnimi miškami!

Dolores Vieser

PEVČEK

95

Ljubezenska zgodba mlade duše

»Prosim gospoda — samo nad svilo —,« in gre sama zunaj po dežju. »Toda gospica, stopite vendar noter, saj si sicer spridite obleko!« »Ah ne; to je samo platno, mu nič ne škodi.« In tedaj vidi gospod, da ima deklica že nekolikanj sprano, sinjo platneno obleko, ki se ji pa kar dražestno poda. In da ji cvete pod mokrino polt kakor šipkov cvet in da ji dežne kapljе teko skozi kodraste lase, ne da bi jih razkodrale. Ah, tu je pa naletel na kaj mično, nežno stvarco! — »Kje stanuje gospica?« »Ne daleč; saj boste videli,« reče plaho deklič. Cez časek spet vpraša gospod: »Svile je kupila gospica? Bi si pač rada lepo obvezla robčke? Ali celo podobice za pesmarico??« »Ah ne,« vzdihne Henrika, »obleko vezem za neko damo na dvoru.« — Ah, mala lepotinarica! — Čudno, ali ima nekaj svojskega to dekletce!

Pred vežnimi vrati sta. »Lepo se zahvaljujem gospodu,« reče, zardi in dvigne svetle, modre oči vsa zmedena k njemu. Tedaj si gospod ne more kaj, da ne bi vprašal: »Smem vedeti, kako je gospici ime? Imam tetko, ki se rada lepo nosi, pa ji nobena vezilja ne naredi dovolj lično. In ker veze gospica pač za dame na dvoru...« Gospod je pozabil docela, da ni navada, da bi komu pri kupčijskih pogajanjih tako prisrčno stiskali roko.

»Henrika pl. Strettnitz mi je ime. — In tudi kaj hvaležna bi bila, ako bi milostljiva gospodična teta naklonila čast. — Smo tako revni.«

Veselega, mladega plemiča pl. Bissingena ni njegov živ dan nobena reč tako genila kakor te preproste besede uboge gospodične, in razume se samo po sebi, da si je nikdar zadovoljna teta morala kar v najkrajšem času dati vezti več prav krasnih oblek.

In zdaj sedita tu, sijajna zakonska dvojica, in pripovedujeta Jurku, kako silno sta srečna. In meditem se poljubujeta kar očitno in mala Henrika gre celo tako daleč, da Jurku ponagaja, ali ni mrvo nevoščljiv, in se smeje tako prisrčno, ko si zriše, kako mično bo, kadar bo tudi on imel gospo. Jurko spodmoljeno pogleda. Aa! Babe! Saj zatulijo, če se jih človek le dotakne!

Potem pripovedujeta o mami. Zdrava je in neskončno se veseli, da bo svojega najmlajšega spet lahko kmalu razvajala, kakor imajo navado matere, saj, še celo njegovega lesenega konjička je poiskala! Kako bo zastrmela, ko ga bo videla tolikšnega fanta! — Kaj počne Regina? Ah, ubožica še vedno čaka ženina. Ne more se odločiti, da bi sprejela roko spoštovanega uradnika. — In brat? — Je na francoski meji, se malo oglasi. Saj ga poznaš!

Ah, Jurko ga m a l o pozna! V spominu ima redkobesednega, zamerljivega kadeta — kaj več? —

Posedijo še po večerji skupaj. Svak naroči pečenke in sladkega vina. Potem mora dečko domov. Zgodaj zjutraj mlada dvojica odpotuje. — Veselo se poslovijo.

»Kmalu spet prideva.«

»In mama, pomisli, mama pride tedaj z nama!«

»Na svidenje!«

»Na svidenje!«

Na vežnih vratih se Jurko še enkrat okrene in zavihti čepico. — Potem se napoti proti Pevskemu domu. Vrtoglavi se mu in lica mu gore. — Dela to vino ali veselje? Devet let je hrepenel, kljuboval, jokal in se veselil. — In zdaj ti pride kakor pravljica. — Sestra, — svak — in mati pride, mati! — Domov pojde! Domov! V nenadni blaženosti vrže čepico kvišku in odvihra na vrt, kjer sedi Ivan tih in bled pri rožnem grmu.

»Ivan, Ivan, moja sestra je prišla! — In mati pride jeseni in me vzame domov!«

Ivan se malce zdrzne in poskuša biti vesel. Pa hipoma ga strese po vsem životu in dve veliki solzi se mu potočite po upalem, do smrti žalostnem obrazu.

Tedaj opazi Jurko, da visi nad ograjenim vrtom večer, siv in oblačen.

— — — — — — — — — — —

Jurko in Ivan stiča po Goričici, pokukata v lorejško kapelico, si natlačita žepe z lešniki in sledniič ležeta v senco za znamenjem, ki stoji med kapelo in mežnijo.

Z belimi zobmi tereta trde, rjave lešnikove lupine. Udobno se preteza Jurko v travi in mežika za lastovkami, ki bleščeč se švigajo po zraku. Bil je včeraj čisto sam na Krnski gori brez vsakršne hrane, samo eno jabolko je imel v žepu. Bilo je kaj lepo. — Danes je pa zato len kakor maček v zapečku. — Jutri pojde na Štelén. Ivanu ne pove ničesar; mora vendarle pogledati, kje se mu je prijatelj takrat ponesrečil. — Je prav za prav prijetno laziti sam okrog. — — Seveda, če bi hodil z njim Ivan, kakor njega dni, bi bilo še prijetneje.

Ivan sloni ob zidu; visoko je skrčil kolena in si jih oklenil z rokami. — Jurko ga zadovoljno gleda. Kako ima danes rdeča lica! Zdaj bo gotovo kmalu zdrav. — Tudi je spet zelo živahen, nič več tako ubit! Škoda, da bo kmalu že konec počitnic! Zdaj šele bi se lahko začelo, kakor se spodobi!

Od daljnega sejmišča se slišijo kladiva. Tržne lope stavijo. Jutri se začne jesenski sejem. — In pojutrišnjem bo vprav leto, kar je umrl Ivanu oče. — Ali je bilo to dolgo leto!

Slovenska kuharica S. M. Felicite Kalinšek je izšla v novem osmem natisu 15. maja. Kljub zelo pomnoženemu obsegu, novim večbarvnim tabelam, najizbranejši opremi ostane stara cena 160 Din za vezan izvod. Jugoslovanska knjigarna.

Za »Jugoslovansko tiskarno« v Ljubljani: Karel Ceč. Izdajatelj: Ivan Rakovec. Urednik: Viktor Cenčič.